

Ivo Lučić. Vukovarska bolnica – svjetionik u povijesnim olujama hrvatskoga istoka / Vukovar Hospital a Lighthouse in Historic Storms of Eastern Croatia. Zagreb: Hrvatska liječnička komora. Hrvatski institut za povijest; 2017:1–288.

Domovinski rat u istočnoj Hrvatskoj ostavio je u dušama mnogih preživjelih stradalnika i branitelja bolne rane, koje ih i dalje tište. Oni koji su dali svoj život, a znamo za njih, kao i oni čija nam je sudbina nepoznata vaze za sjećanjem i poštovanjem, kojima osim putem javnih godišnjica, iskazujemo trajni spomen u objavljenim knjigama, kao i znanstvenim istraživanjima njihovih sudbina.

Pred nama je velika liječnička knjiga o Vukovaru, koja je svojom najavom, a napose pojavom bila očit znak da se Domovinski rat u Vukovaru treba osvijetliti s medicinsko-zdravstveno-humanističke strane. Knjiga osvjetljava ulogu liječnika u obrani Vukovara i njihove moralne i etičke doprinose liječničkoj profesiji.

U knjizi susrećemo mnoga poznata i manje poznata imena liječnika koji su svoj rad ugradili u Bolnicu u Vukovaru tijekom Domovinskoga rata. Čitajući njihova imena, autor se sjetio doktorice Ane Matoš i doktora Ivice Matoša, s kojima je 1980-ih godina radio u Bolnici za reumatske bolesti i rehabilitaciju u Varaždinskim Toplicama. Radeći u pitomome varaždinskotopličkom kraju, nisu ni slutili što ih čeka za nekoliko godina u Vukovaru, kamo su otišli raditi. Dr. Ana Matoš specijalizirala je radiologiju, a dr. Ivica Matoš urologiju. Ne sjećam se da sam ih susretao nakon našega rada u Bolnici u Varaždinskim Toplicama. Neka ovih nekoliko redaka bude naš ponovni susret.

Knjigu je napisao profesor dr. sc. Ivo Lučić, viši znanstveni suradnik u Hrvatskom institutu za povijest u Zagrebu. Djelatno je sudjelovao u Domovinskom ratu u obrani Hrvat-

ske i Bosne i Hercegovine, stekavši čin stožernog brigadira Hrvatske vojske, kao i general-bojnika Hrvatskoga vijeća obrane.

Zahvaljujući dr. sc. Trpimiru Goluži, predsjedniku Hrvatske liječničke komore, koji mi je knjigu poklonio s posvetom, dobio sam priliku da ju pročitam. Čitajući njezine retke i promatrajući mnoge fotografije koji zajedno daju dokumentarnu vrijednost knjizi, obnovio sam sjećanja na Domovinski rat u Hrvatskoj.

Nakon autorova predgovora u kojem je istaknuo istraživački pristup proučavanju Domovinskoga rata u Vukovaru i njegovoj Bolnici slijedi niz poglavlja koja približavaju suvremenom čitatelju to vrijeme i događaje. To su poglavlja:

Uvod; Srijemska županija – „širiti katoličku vjeru, ali i poštovati pravoslavnu“; „Proljeće naroda“ – revolucionarna previranja 1848. godine; Srpska Vojvodina i pretenzije na Srijemsku županiju; „Pobunjenici kojima je oprosteno“; Srijem i Vukovar na razmeđu XIX. i XX. stoljeća; Zdravstvo u Vukovaru tijekom Prvoga svjetskog rata; Vukovar u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca / Jugoslaviji; Drugi svjetski rat; Vukovar u komunističkoj Jugoslaviji; Vukovar – srpska pobuna u Hrvatskoj; Rat u Vukovaru; Jugoslavenska narodna armija i srpske snage u bitci za Vukovar; Ideološka podloga napada na Vukovar; Hrvatske snage u obrani Vukovara; Ratni sanitet; Vukovarska bolnica; Svjedočenja o radu i važnosti vukovarske bolnice u obrani grada; Ranjenici i bolesnici u vukovarskoj bolnici; Razaranje bolnice; Evakuacija ranjenika iz okruženja; Nitko ne može reći da nije znao; Poruke svijetu iz Hrvatske; Rad bolnice po odjelima; Pad i okupacija Vukovara; Kršenje sporazuma i odvođenje ljudi iz bolnice; Zločin nad ranjenicima i osobljem bolnice; Evakuacija preostalih ranjenika i osoblja bolnice; Medijska priprema zločina; Medijsko prikriivanje zločina; Vukovarska bolnica u središtu društvenih i političkih zbi-

vanja i prijepora; Žrtve rata u Vukovaru; Pobunjenicima je „opet“ oprosteno; Zločin i kazna; Optužnice i procesi pred međunarodnim kaznenim sudovima; Optužnice i procesi u Republici Srbiji.

U tim je poglavljima navedeno 286 literaturnih i drugih bilježaka. Na kraju slijedi zaključak. Pogovor knjizi napisao je dr. sc. Trpimir Goluža. Slijedi popis imena 43-je liječnika – dobitnika Medalje časti, najvišega odličja Hrvatske liječničke komore. Medalju su dobili:

Dr. Zoran Aleksijević, dr. Gordana Antić, dr. Davor Bandić, prim. dr. Sadika Biluš, mr. sc. Vesna Bosanac, dr. Ivan Dasović, dr. Vladimir Emedi †, dr. Tomo Grgić, dr. Miroslav Holoker, dr. Vladimir Horvatić, dr. Ivan Hudolin †, mr. sc. Josip Husar, prim. dr. sc. Željko Jelinčić, dr. Dražen Karnaš, mr. sc. Boris Kratofil, dr. Dubravka Kuljiš, dr. Jakov Kuljiš, dr. Stanko Kušt †, dr. Nada Mađarević, dr. Hicham Malla, mr. sc. Slavica Marašić-Emedi, mr. sc. Antun Matić, dr. Ana Matoš, mr. sc. Ivica Matoš, dr. Ivanka Mihajlović, dr. Goranka Muharemagić-Njegić, dr. Vladislav Nadaš, dr. Juraj Njavro †, dr. Slavica Pančić, dr. Mirjana Semenić Rutko, prof. dr. sc. Borislav Spajić, prim. dr. Neda Striber, prim. mr. sc. Zlatko Šimunović, dr. Branka Šipek, dr. Ljerka Šumski, dr. Renato Šumski, dr. Siniša Telarević, prim. dr. Jozo Tomić, dr. Blanka Vagenhofer, doc. prim. dr. sc. Tomislav Vlahović, dr. Edin Zujović, dr. Slavko Živić, dr. Grozdana Žužić

Pri pisanju knjige autor se koristio arhivskim fondovima, monografijama, člancima u časopisima i zbornicima, rukopisima, agencijskim tiskovinama, službenim glasilima i mrežnim stranicama. U popisu priloga nalazi se 66 fotografija. U kazalu osoba nalazimo 401 osobu. Na kraju ove knjige bilješka je o autoru.

Ova dvojezična knjiga, lijepo grafički uređena, opremljena i tiskana, vrijedna je čitanja i prisjećanja na žrtve Vukovara.

GORAN IVANIŠEVIĆ